

Nye
S a m l i n g
af det
Kongelige Norske
Videnskabs Selskabs
Skrifter.

Første Bind.

Med Kobber.

Kjøbenhavn, 1784.

i Christian Gotteob Profts Forlag,
Kongelig Universitets-Boghandler.

Trykt i Sorø hos Jonas Lindgrens Enke, ved J. H. Lillie.

1872

PHILIP

1872

Koniglich Preussische

Landesbibliothek Bonn

PHILIP

Bonn

1872

Landesbibliothek Bonn

1872

Landesbibliothek Bonn

Sil

Deres Kongelige Høihed
Arveprins Friderik.

Adiaco spikono? am?

1177 di? am? am?

Naadigste Herre!

Det er kun en heel ringe Tribut af Er-
kiendtlighed, naar vi nedlegge disse
vore Arbejder for Deres Kongelige Høihed;
og dette er dog det eeneste, hvormed vi, skönt
svagt, kunne vise, at vi besieles af den alvor-
ligste Lust efter at betee os værdige Deres
Kongelige Høiheds store Velgierninger, med
hvilke De hidindtil, som vort Selskabs hote
Præsæs, haver naadigst villet opmuntre vor Flid
og befordre nyttige Kundskabers Udbredelse.

Naadigste Prins og Herre!

Bliv ved, i Forening med den bedste Konges haabefulde Søn, at elske og understøtte Videnskaberne og det Folk, som med sand national Oprigtighed elsker den eiegode Frideriks glørværdige Et. Dette Selskabs Hæd og Kraft skal da under saa høi en Beskyttelse kiendelig vore med dets Alder; og Norges sildigste Sonner skal glædes ved Landets stedse vorende Cultur og Lyksalighed.

Underdanigst

af

Selskabet.

Til Læseren.

Det er aldeles ikke Selskabets Skyld, eller Mangel paa Driftighed, som har voldet, at i saa lang Tid intet af dets Arbeider er fremlagt for Publikum; men uformodentlige Tilfælde og Samvirkning af Omstændigheder, som man allermindst i denne Litteratur- og Forlægger-Epøke skulde formode, have indtil nu tilbageholdt Selskabets Skrifter, og kunde end længer have tilbageholdt dem, dersom ikke Selskabet hos Hr. Boghandler Probst havde fundet den Patriotisme, som det, ikke uden Bekymring, maae tilstaae at have søgt og savnet hos andre.

Dog, vi ville ikke trætte vore Læsere med Ting, som hverken kunne være dem til Lyst at høre, eller os at omtale; nok, naar vi forsikre dem, at en stor Deel af nærværende Arbeider allerede for sex Aar siden skulde have været trykte, og flere foruden disse havde været udgivne,

udgivne, som deels endnu i Manuskript ligge hos os, deels ere tilbagefordrede af Forfatterne, dersom ikke uovervindelige Hindringer vare komne imellem. Endelig er det da bragt dertil, at nærværende Fortsættelse af Selskabets Arbejder, under forandret Titel og Format, kan fremkomme, om hvis Bærd og Indhold det ikke tilkommer os, men Publikum, at domme. Og vi tvivle ikke paa, at de jo ville finde billige Dommere i enhver, som veed og betænkter de Vanskeligheder, vi have at overvinde paa et Sted, der hidindtil næsten har været blottet fra alle litterariske Hielpemidler, og som ligger saa affides og ubesleiligt til Forbindelse med den øvrige lærde Verden.

Vist nok have vi ogsaa i dette Stykke vundet meget i den seener Tid. Selskabet havde ikke aleene, som af den trykte Fortegnelse kan sees, allerede 1779 en artig Begyndelse til en Bogsamling, der siden stedse er formeeret; men Hans Majestet, vor allernaadigste Konge, har endog siden ved sin sædvanlige Fader-Omhøi for Videnskabernes Udbredelse gjort, at salig Justitsraad Schønning's betydelige Bogsamling er bleven Selskabet til Deel. Schønning bor et taknemmeligt Minde for hans velvillige og patriotiske Sindelaug mod Selskabet; men Lov og Ubdødelighed vorde vor
 aller-

allernaadigste Monark af Trøndernes sildigste Sonner,
 som gav Patriotens Ønsker Virkelighed, og gav vort
 Selskab og Stad en saa riig og glimrende Anledning
 til at beundre den Kierlighed og Virksomhed for Viden-
 skaberne og deres Udbredelse, som saa herlig udmerker
 den syvende Christians lykkelige Dage. Kan vort
 Trondhjem altsaa ikke rose sig af de høie Skolars For-
 trin og Bequemmeligheder til Videnskabernes Drift;
 maae vi skönt endnu sårne meget, som vi kunne ønske:
 vi kunne dog altid fryde os over de Fordeele, vi eie; vi
 have altid Grund nok til, med Ynksonhed at see ned
 paa hine uvidende Uslinge, der endnu ere taabelige og
 frekke nok til at ville indbilde Verden, at vort Trond-
 hjem er ligesaa fattigt paa Litteratur, som deres Hierter
 og Hierner paa Moralitet og Forstand. Vort Selskab
 eier allerede en anseelig Bogsamling, og vi have det best
 grundede Haab om dens Formeereelse. Allerede 1779
 haver S. T. Hr. Provst Nerem, som af Fortalen til
 den trykte Fortegnelse kan sees, legeret Selskabet sin
 Bogsamling; og siden har S. T. Hr. Justitsraad og
 General-Konduktor Hammer ikke aleene testamen-
 teret Selskabet sine Midler til forskjellig Anvendelse,
 men ogsaa sit Bibliothek, og erhholdet Kongelig aller-
 naadigst Confirmation paa denne hans Gave. Og da

vi have Grund til at formode, det ikke vilde være Fæ-
 ferne ubehageligt, at see Indholden af denne berømme-
 lige Donators Villie og Belvillighed mod Selskabet,
 ville vi hidsette den til os indløbne Kongelige allernaadigste
 Confirmation paa samme, som lyder saaledes:

Christian den Syvende, af Guds Naade
 Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers,
 Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn, Dytmer-
 sken og Oldenborg. Vor Naade tilforn. Udi en til
 Os indkommen Ansøgning haver Os Elskelig Justits-
 raad og General-Konduktor over Aggershuus Stift
 Christopher Hammer for Os allerunderdanigst an-
 draget, at han, paa Grund af den ham forundte Fa-
 cultas Testandi, har oprettet sit Testamente og sidste
 Villie af 26 November 1781, hvori han har indsat
 Vores Norske Videnskabers Selskab til, efter hans Død,
 at være en universal Arving af alle hans Midler, dog
 at hans Gield og de bestemte Legata ved Executores
 Testamenti først udbetales, men alt det øvrige af Løs-
 ore, Rente-Penge, Jordegods, Bibliothek og Haand-
 skrifter, med meere, skal Selskabet beholde, som uni-
 versal Arving, efter hans Død, med det Vilkaar, at
 Capitalen skal til evig Tid blive urørt bestaaende i
 fast

fast rescriptmæssigt Jordegods paa Landet i Trondhiems Stift, paa første Prioritet efter tinglyste Pante-Obligationer, men Renterne skal alene anvendes til den Norske Natur-Histories Opkomst, Norske Naturaliers Indkiøb, oeconomiske Norske Reiser, efter den i Huus-Kalenderen bestemte Plan, og hans Haandskrifters Trykning, i Folge Testamentets nærmere Formeldning. Da Vi nu med allernaadigst Velbehag have ladet Os foredrage denne Justitsraad **Hammers** Ansøgning; Saa er, efter hans derhos allerunderdanigst giorte Ansøgning, hermed Vores allernaadigste Villie og Befaling, at det Norske Videnskabers Selskab, baade dets nu værende og efterkommende Medlemmer, skal tilforpligtet være, at efterkomme fornævnte Justitsraad **Hammers** Testamente i alle sine Deele, og lade Kapitalen blive urørt uden Formindskelse til evig Tid, men Renterne kun anvendes til den Norske Natur-Histories Opkomst, hans Haandskrifters Trykning, Norske Naturaliers Indkiøb, og Norske oeconomiske Reiser, efter den i Huus-Kalenderen bestemte Plan, alt i Folge hans Testamentes nærmere Formeldning.

Derefter J Eder allerunderdanigst have at rette, og Vedkommende slikt til Efterretning at tilkiendegive.

Befalende Eder Gud. Skrevet paa Vort Slot Fredensborg den 19de Junii 1782.

Under Vor Kongelige Haand og Stignet.

Christian Rex.

Til det Norske Videnskabers Selskab i Trondhiem, anlangende, at den, bemeldte Selskab ved Justitsraad Hammers Testamente tillagde Kapital, skal blive urørt, og Renterne alene anvendes til den Norske Natur- & Histories Opkomst, og videre, efter Testamentets Formeldning.

Saaledes har Selskabet ikke alene, siden sidste Stykke af dets Arbejder udkom, vundet store Fordeele, men har endog meget opmuntrende Udsigter. Maatte nu kun vore Bestræbelser paa nogen Maade kunne svare til vor allernaadigste Konges faderlige Omhu, Selskabets høie Præsides Fyrstelige Understøttelse, dets høie og ædelmodige Belgioreres og alle vore gode Landsmænds billige Fordringer og Forventninger! Men den Gud, som er Lys og Sandhed, han lade vore Bestræbelser lykkes til alt meere og meere at udbrede og befæste Lys og Sandhed, og, formedelst dem, sand hellig Dyd og Folkehæld i vort Land.

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs

Præsæs:

Hans Kongelige Høiæd, Prins Friderik, Arveprins til Danmark og Norge &c.

Vice-Præsæs:

Hr. Magister Christian Friderik Zagerup, Doctor Theologiae, Stiftsprovst, og Sognepræst til Domkirken i Trondhjem.

Secretereren:

Hr. Lorenz Wittrup, Philosophiæ Magister, Sognepræst til Vor Frue Kirke i Trondhjem, Medlem af det Kongelige Svenske patriotiske, og det Danziger naturforskende Selskab.

Indenlandste Medlemmer:

efter deres Receptions Tid.

Hr. Peter Friderich Suhm, Kammerherre, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab, saa og det til den Nordiske Histories og Sprogets Forbedring, samt af det Kongel. Svenske Videnskabers Academie i Stockholm.

Hr. Hans Strøm, Professor Theologiae, og Sognepræst til Eger og Fischum i Kongssberg Provstie; Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab, samt af det Kongel. Svenske Videnskabers Academie.

Hr. Erik Gerhard Schytte, Professor Theologiae, Provst over Saltens Provstie, og Sognepræst til Bodsøen.

Hr. Johan Daniel Berlin, Over-Branddirecteur, og Organist i Trondhjem.

Hr. Henrich Tonning, Licentiat Medicinæ, Tapateur ved Soldboden i Trondhjem.

- Hans Høiærbelige Excellence Hr. Woldemar Greve af Schmettau, Ridder af Elephanten, General af Cavalleriet og Kammerherre.
- Hans Excellence Hr. Johan Wibe von der Osten, Generallieutenant, Ridder, Kammerherre og Commandant over Trondhiems Fæstninger.
- Hans Excellence Hr. Georg Friderich von Krogh, Generallieutenant, Ridder, Kammerherre, commanderende General Nordenfelds, og Chef for det første Trondhiemske nationale Infanterie-Regiment.
- Hr. Peder Tønder Nordahl, virkelig Justitsraad og Præsident i Trondhiem.
- Hr. Marcus Friderich Bang, Biskop over Trondhiems Stift.
- Hr. Andreas Bredal Wessel, Magister Philosophiæ, Sognepræst til Ugersen.
- Hr. Hans Steenbuk, Provst over Dalernes Provstie og Sognepræst til Meelhuus.
- Hr. Mag. Ole Jrgens, Doctor Theologiæ, Biskop over Bergens Stift, Medlem af det Kongel. Svenske patriotiske Selskab.
- Hr. Jens Lemvig Bull, Provst over Nordmars Provstie, og Sognepræst til Dværnæs.
- Hr. Peter Daniel Baade, Sognepræst til Bieverflov.
- Hr. Jacob von der Lippe Parelus, residierende Capellan til Vor Frue Kirke i Trondhiem, og Notarius Capituli sammesteds.
- Hr. Cornelius Müller, Sognepræst til Kornerup.
- Hr. Henrik Horneman, virkelig Justitsraad, og Herre til Keens Kloster.
- Hr. Peter Holm, Etatsraad, og Amtmand over Lister og Mandal.
- Hr. Eiler Hagerup, Etatsraad, og Committeret i det Vestindisk-Guineiske Rente- samt General Sold-Kammer.
- Hr. Andreas Peter Klingenberg, General-Krigscommissair, Forstander for den Angelske Stiftelse i Trondhiem.
- Hr. Erik Must, virkelig Cancellieraad.
- Hr. Peter Christian Tyholm, virkelig Cancellieraad, og Sorensskriver over Nedenæs.
- Hr. Nicolai Friderich Krogh, Oberstlieutenant og General-Weimester Nordenfelds.
- Hr. Morten Krogh, Major af Artilleriet.
- Hr. Hans Siort, Krigsraad, og Regiments-Quartiermester ved det Nordenfeldske Dragon-Regiment.

- Hr. Erasmus Sigismundus Resch, Sorensskriver udi Stor- og Værdals Fogderie.
- Hr. Mag. Christian Friderik Sagerup, Doctor Theologiae, nu værende Vice-Præsæs i Selskabet.
- Hr. Christian Weldingh, Provst og Sognepræst til Jnderøen.
- Hr. Lorenz Angel, Handelsmand i Trondhiem.
- Hr. Ole Christopher Zolck, Hører ved Trondhiems Latinske Skole.
- Hr. Carsten Niebuhr, Justitsraad.
- Hr. Peder Aschanius, Professor i Naturhistorien, Berghauptmand i Bergamtet Nordenfelds, Medlem af det Londonske oeconomiske Selskab.
- Hr. Jens Bing Dons, Doctor og Professor Juris, virkelig Statsraad og Laugmand i Trondhiem.
- Hr. Børge Riisbrigh, Professor Philosophiæ ved Kiøbenhavns Universitet.
- Hr. Lorenz Sahl, Magister Philosophiæ, Professor i det Græske Sprog ved Kiøbenhavns Universitet, og Conrector ved Kiøbenhavns Cathedral-Skole.
- Hr. Christian Ernst Helzen, Justitsraad, Assessor i Oberbergamtet Søndensfelds.
- Hr. Wilhelm Friderich Willemsen, Justitsraad og Præsident i Christiania.
- Hr. Jens Esfendrup, Justitsraad, Oberbergamtsforvalter, og Assessor i Oberbergamtet Søndensfelds, Medlem i det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Morten Zubner, Conferenceraad, Professor Juris ved Kiøbenhavns Universitet, Medlem af det Kongel. Storbritanniske Videnskabers samt oeconomiske Selskab, saa og af det Kongel. Franske Academie des Inscriptions et belles lettres i Paris.
- Hr. Balthasar Münster, Doctor Theologiae, og Sognepræst til St. Petri Lydske Kirke i Kiøbenhavn.
- Hr. Niels Gierbrand Brodtkorb, Justitsraad, og Sorensskriver over Helgeland.
- Hr. Johan Nordal Bruun, Sognepræst til Korskirken i Bergen.
- Hr. Peder Horrebow, Professor Philosophiæ og Mathematicum.
- Hr. Melchior Falch, Cancellieraad.

- Hr. Otto Friderich Möller, Conferenceraad, Medlem af det Keiserl. Naturforskende Academie i Wien, samt Kongel. Videnskabers Academie i Berlin og Stokholm, det Kongel. Danske og Sveizeriske Videnskabers Selskab, og corresponderende Medlem af Videnskaberne Academie i Paris.
- Hr. Hans Peter Schnitler, Hølsforster.
- Hr. John Erichsen, Conferenceraad, Deputeret i Rentekammeret, og Kongel. Bibliothekarius, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Morten Thrane Brünnich, Professor i Naturhistorien og Deconomien ved Kiøbenhavn's Universitet, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers og det botaniske Selskab i Florens.
- Hr. Johan Christian Fabricius, Professor i Deconomien, Kameral-Videnskaberne og Naturhistorien ved Universitetet i Kiel, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers samt Svenske phystographiske Selskab i Lund.
- Hr. Mag. Eiler Lagerup, Doctor og Professor Theologiæ, Biskop over Christiansands Stift.
- Hr. Johan Hieronimus Chemnitz, Tydsk Sognepræst til Garnisons-Kirken i Kiøbenhavn, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab og det Churmaynziske Videnskabers Academie i Erfurt.
- Hr. Johan Zoega, Justitsraad og Committeret i Rentekammeret.
- Hr. Augustinus Buschman, Provst og Sognepræst til Frosten.
- Hr. Lars Thodal, Stiftamtmand over Island, og Amtmand over den søndre og vestre Deel.
- Hr. Diderik Christian Fester, Mathematikus og Informator ved Real-Skolen i Trondhiem.
- Hans Høigrevelige Excellence Hr. Christian Magnus Friderich Greve af Moltke, Generallieutenant af Cavalleriet, Ridder, Kammerherre, og Chef for det Holsteenske Cavallerie-Regiment.
- Hans Høigrevelige Excellence Hr. Joachim Gotsche Greve af Moltke, Geheimeraad, Ridder, Kammerherre, Eres-Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.

- Hans Høigreveelige Excellence Hr. Friderich Ludvig Grebe af Moltke, Geheimeraad, Ridder, Kammerherre, Domherre til Lybek, Kongel. Minister til Cutin. Væs-Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Adam Ferdinand Grebe af Moltke, Ridder, Kammerherre, Contre-Admiral, og Deputeret i Admiralitets-Collegium.
- Hr. Berent Anker, Etatsraad, og Handelsmand i Christiania.
- Hr. Hans Dahl, Professor Theologia, Provst over Helgeland, og Sognepræst til Alstahoug.
- Hr. Hans Falster, Provst over Sensens Provstie, og Sognepræst til Trondenes.
- Hr. Elling Rosted, Sognepræst til Transe og Dyrø.
- Hr. Jens Sinne Borchgreving, Sognepræst til Agersøe.
- Hans Excellence Hr. Ove Høegh Guldberg, Geheimeraad, Ridder, Stiftsamtmand over Aarhus Stift. Væs-Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hans Høigreveelige Excellence Hr. Otto Grebe af Thott, Ridder af Elephanten, Statsminister og Geheimeraad.
- Hans Excellence Hr. Volle Willum Lürdorph, Geheimeraad, Ridder, Deputeret i det Kongel. Danske Cancellie. Præsæs i det Kongel. Danske Videnskabers Selskab, og Medlem af det til den Nordiske Histories og Sprogets Forbedring.
- Hr. Andreas Schumacher, Conferenceraad, og Amtmand over Segeberg. Medlem af det Kongel. Danske skionne Videnskabers Selskab.
- Hans Excellence Hr. Adolf Gotthard Carstens, Ridder, Geheimeraad, Directeur for det Kongel. Tydske Cancellie, Overprocureur. Medlem af det Kongel. Danske saavel de høiere som skionne Videnskabers Selskab.
- Hr. Georg Nielsen, Conferenceraad, og Bibliothekarius ved det Kongel. Haand-Bibliothek.
- Hans Høigreveelige Excellence Hr. Christian Ditlev Friderich Grebe af Reventlau, Geheimeraad, Ridder, Kammerherre, første Deputeret i det Vestindisk Guineiske Rente- og General-Toldkammer.
- Hr. Johan Ludvig Grebe af Reventlau, Kammerherre, Deputeret i Rentekammeret.

- Hans Høiigrevelige Excellence Hr. Ernst Henrich Greve af Schimmelmann, Commerce-Minister, Geheimeraad, Ridder, Kammerherre, første Deputeret i Deconomie og Commerce-Collegium.
- Hr. Peter Kosod Ancher, Conferenceraad, Doctor og Professor Juris ved Kiøbenhavns Universitet, Assessor i Høieste Ret, Senior ved Universitetet, og Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Christian Magnus Falsen, Conferenceraad, Justitiarius og Assessor i Overhofretten i Norge.
- Hr. Theodorus Holmskiold, Ridder, Geheimeraad, Directeur i General-Postamtet, Kabinets-Secreterer og Kasserer hos Hendes Majestet Enkedronningen. Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Christian Friis Rottbøll, Etatsraad, Medicinæ Doctor, og Professor ved Kiøbenhavns Universitet, og Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Christian Fridrich Jacobi, Conferenceraad, Assessor i Høieste Ret, samt Lector hos Hans Majestet Kongen.
- Hr. Mag. Nicolai Edinger Valle, Doctor og Professor Theologiæ, Biskop over Siølands Stift, og General-Kirke-Inspecteur.
- Hr. Mag. Abraham Rall, Professor i Historien og Geographien ved Kiøbenhavns Universitet, samt i Konst-Historien og Mythologien ved Maler-, Billedhugger- og Bygnings-Academiet, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Christian Martfeldt, Etatsraad, Deconomie og Commerce-Consulent. Secreterer i det Kongel. Danske Landhuusholdnings-Selskab.
- Hr. Herman Colbjørnsen, Etatsraad, Assessor i Høieste Ret, og Laugmand i Christiania.
- Hr. Ewen Hammer, Etatsraad, Amtmand oo. Romsdalen, Nord- og Søndmør.
- Hr. Thomas Bugge, Justitsraad, Professor i Astronomie og Mathematik ved Kiøbenhavns Universitet, Lector Matheseos ved Søe-Staten, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab og af Academiet i Manheim.
- Hr. Mathias Særdorph, Justitsraad, Doctor og Professor Medicinæ et artis obster. ved Kiøbenhavns Universitet, samt Medicus ordinarius ved det Kongel. Jordemoderhuus og det almindelige Hospital i Kiøbenhavn. Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.

- Hr. Mag. Lorenz Witttrup, Sognepræst til Vor Frue Kirke i Trondhiem. Selskabets Secreterer.
- Hr. Lorenz Ancher, Doctor og Professor Theologiae, Stiftsprovst, og Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense.
- Hr. Johan Gerhard König, Doctor Medicinæ, og Missions-Medicus i Tranquebar. Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Henrich Meinke, Grosserer i Trondhiem.
- Hr. Jens Bang, Medicinæ Doctor, og Medicus ved Sorøe Academie.
- Hr. Peter Cornelius Dons, Bergraad og Bergamtskriver i Trondhiem.
- Hr. Christopher Hammer, Justitsraad, og General-Konducteur over Aggershuus Stift.
- Hans Høiførstelige Durchlauchtighed Hr. Carl, Landgreve og Prins af Hessen-Cassel, Ridder af Elephanten, General-Feltmarskalk, Statholder i Hertugdømmene Slesvig og Holsteen, samt commanderende General over Tropperne i Norge. &c. &c.
- Hans Excellence Hr. Wilhelm von Zuch, Statsminister, Ridder, General af Infanteriet, Deputeret i Generalitets- og Commissariats-Collegium, Chef for Corps de Genie og Artilleriet.
- Hr. Mag. Johan Henrich Tauber, Professor Philologiae ved Gymnasium i Odense, og Rector for den Latinske Skole sammesteds.
- Hr. Hans Gottschalk, Magister Philosophiæ, og Rector for den Latinske Skole i Aalborg.
- Hr. Mens Kyning, Sognepræst til Binger.
- Hr. Henrich Christopher Glahn, Professor i det Grønlandske Sprog, Provst for Nørre Herred, Sognepræst til Nørre-Vedbye og Alslev paa Falster.
- Hr. Herman Treschow, Professor Theologiae, Dansk Sognepræst til Garnisons-Kirken i Kiøbenhavn. Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Andreas Fieldsted, Statsraad, Amtmand over Ringerige, Hallingdalen, Eger og Buxfernd.

- Hr. Friderich Christian Zolberg Areng, Rector ved Bergens Latinske Skole, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Niels Dorph Gunnerus, Foged over Jnderøens Fogderie og Konductor i Trondhiems Stift.
- Hr. Torfild Fjeldsted, Etatsraad, og Laugmand i Christianssand.
- Hr. Jørgen Hiort, Etatsraad, Berghauptmand og Directeur ved Sølvverket paa Kongsberg.
- Hans Excellence Hr. Albrecht Philip von Løvegan, Geheimeraad, Ridder, Kammerherre, Stiftamtmand, og General-Sold-Directeur over Aggershuus Stift.
- Hr. Peder Nerem, Proost over Søndmør og Sognepræst til Jørgensforden.
- Hr. Philip Leopold Wakeniz, Kammerherre, og General-Sold-Directeur over Trondhiems Stift.
- Hr. Lorenz Meinke, Justitsraad.
- Hr. Hans Tislef, Assessor i Bergamtet Nordenfielss, og Kobbertiendeskriver i Trondhiem.
- Hr. Martinus Nissen, Justitsraad, og Raadmand i Trondhiem.
- Hr. Hans Jinsen, Biskop over Skalholt Stift.
- Hr. Ole Nicolai Bürgov, Professor i Astronomie og Mathematik ved Gymnasium i Odense.
- Hr. Friderich Collin, General-Auditeur. Selskabets Casserer.
- Hr. Johan von Schaller, Kammerherre, og Resident ved det Kongel. Polste Hoff.
- Hr. Gerhard Willemsen, Assessor i Bergamtet Nordenfielss, samt Bysog Raadstuefriver og Notarius Publicus i Trondhiem.
- Hr. Niels Treschow, Magister Philosophiæ, Rector ved Helsingørs Latinske Skole.
- Hr. Peder Garboe Hertzberg, Sognepræst til Findaas.
- Hr. Johan Andreas Wilhelm Büchner, Justitsraad, og Stads-Physicus i Bergen.
- Hr. Carl Woldemar Greve af Schmettau, Oberst og Chef for det tredje Trondhiemske nationale Infanterie-Regiment.

- Hr. Nicolai Christian Lassen, Justitsraad og General-Toldforbaster i Bergen.
- Hr. Carsten Bang, Justitsraad og Commerce-Consulent.
- Hr. Niels Schytte, Justitsraad, og Foged over Nedenæs.
- Hr. Laurig Smith, Professor Philosophiæ, og Rector ved Trondhiems Cathedral-Skole. Selskabets nu værende Secreterer.
- Hr. Hector Friderich Janson, Doctor og Professor Theologiæ ved Kiøbenhavn's Universitet, Kongel. Tydsk Hof-Prædikant og General Kirke-Inspecteur.
- Hr. Benjamin Georg Sporon, Conferenceraad ic.
- Hr. Jacob Nicolai Wilsø, Magister Philosophiæ, Sognepræst til Spydeberg.
- Hr. Erik Must Angel, Borgemeester i Trondhiem.
- Hr. Jonas Angel, residerende Capellan til Domkirken i Trondhiem.
- Hr. Hans Werner Friderich Abrahamson, Premierlieutenant ved Artilleriet, Lærer i Philosophien og de skønne Videnskaber ved Landcadet-Academiet.
- Hr. Johan Cold Friman, Doctor Medicinæ, Stads-Physicus i Trondhiem.
- Hr. Johan Friderich Holt, Magister Philosophiæ, Conrector ved Trondhiems Cathedral-Skole. Bibliothekarius ved Selskabets Samlinger af Bøger.
- Hr. Martinus Vahl, Professor i Botaniken ved Gørse Academie.
- Hr. Johan Christian Schönheider, Doctor Theologiæ, Stiftsprovst, og Sognepræst til Vor Frue Kirke i Kiøbenhavn.
- Hr. Mag. Skule Theodori Thorlacius, Justitsraad, og Rector ved Kiøbenhavn's Latinske Skole.
- Hr. Peder Torstensen, Doctor Medicinæ, Professor, og Physicus paa Kongsberg.
- Hr. Peder Zeiberg Fabricius, Provst og Sognepræst til Ørelandet.
- Hr. Joachim Michael Geus, Professor i Mathematiken ved Kiøbenhavn's Universitet, Lector Matheseos ved Ingenieur-Choret, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers og det physiographiske Selskab i Lund.

- Hr. Claus Friderichsen Fasting Raadmand i Bergen.
- Hr. Esten Steen, Sognepræst til Stegen i Nordland.
- Hr. Wilhelm Friman Koren, Stiftamtmand over Trondhiems Stift, og Amtmand over Trondhiems Amt.
- Hr. Andreas Bull, Cancellieraad.
- Hr. Jacob Edvard Colbjørnsen, Statsraad, General-Auditeur i Søe-Staten, Assessor i Høieste Ret, Doctor og Professor Juris ved Kiøbenhavn's Universitet.
- Hans Excellence Hr. Christian Ludvig von Stemann, Geheimeraad, Ridder, og Amtmand over Hadersleb Amt.
- Hr. Franz Wilhelm von Sehested, Generalmajor af Cavalleriet.
- Hr. Ove Kammel Sehested, Kammerjunker, Committeret i Deconomie- og Commerce-Collegio.
- Hr. Paul Christian Stemann, Kammerjunker.
- Hr. Johan Friderich Bartholin, Justitsraad og Assessor i Overhofretten.
- Hg. Envold Jalsen, Assessor i Overhofretten, Secreterer i det patriotiske Selskab i Christiania.
- Hr. Hans Lemmich Juul, Regiments-Quartiermester, og Sørenskriver over Søndre Hedemarken.

Udenlandske Medlemmer:

- Hr. Bengt Bergius, Commissair ved Rigets Stænders Banque i Stockholm, Medlem af det Kongel. Svenske Videnskabers Academie, saa og af Videnskaberne's Selskab i Gøttheborg og Lund, samt det naturforskende Selskab i Berlin og Zelle.
- Hr. Peter Jonas Bergius, Doctor Medicinæ, Professor i Natur-Historien, og Assessor i det Medicinske Collegium i Stockholm, Medlem af det Kongel. Svenske, saa og Keiserlige naturforskende, samt Videnskabers Academie i Petersborg, ligesaa af det Kongel. Videnskabers Selskab i London, Göttingen og Gøttheborg, det i Philadelphia, Harlem, Basel, Zelle, Bliessingen, Rotterdam, og det naturforskende Selskab i Berlin, samt corresponderende Medlem af det Kongel. Videnskabers Academie i Montpellier.

- Hr. Maximilianus Zell, Abbed, Keiserlig Kongel. Astronomus ved Universitetet i Wien, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab, og corresponderende Medlem af det Kongel. Videnskabers Academie i Paris.
- Hr. Pehr Wargentin, Ridder af Nordstjernen, Astronomus i Stokholm, og Secreterer i det Kongel. Svenske Videnskabers Academie, Medlem af det Keiserlige Videnskabers Academie i Petersborg, samt af det Kongel. Videnskabers Academie i Paris, og Selskaber i Kiøbenhavn, London, Göttingen og Upsal.
- Hr. Johan Ernst Immanuel Walch, Hofraad, og Professor i Veltalenheden ved Universitetet i Jena, samt Directeur for det der værende Latinske Selskab.
- Hr. Christian Wilhelm Franz Walch, Consistorialraad, Theologiae Doctor og Professor primarius i Göttingen.
- Hr. Just Christian Hennings, Hofraad, og Professor i Naturretten og Statsklogskaben ved Universitetet i Jena.
- Hr. Sirth, Doctor Theologiae og Superintendent.
- Hr. Johan d'Alambert, Secreterer ved det Kongel. Videnskabers Academie i Paris, o. s. v.
- Hr. Carl Bonnet, Raadsherre i Geneve, Medlem af det Parisiske, det Kongel. Danske og de fleste andre Videnskabers Academier og Selskaber i Europa.
- Hr. Brisson, Medlem af det Kongel. Videnskabers Academie i Paris, o. s. v.
- Hr. Anton Gouan, Doctor og Professor Medicinæ i Montpellier, o. s. v.
- Hr. Johan David Michaelis, Ridder af Nordstjernen, Hofraad, og Professor L. L. orientalium ved Universitetet i Göttingen.
- Hr. Georg Christian Oeder, Stiftamtmand og Landfoged udi Hertugdømmet Oldenburg.
- Hr. Abraham Bæch, Kongel. Svensk Archiater, Ridder af Nordstjernen, Præsæs i det Stokholmske medicinske Collegium, og Medlem af det Svenske Videnskabers Academie.
- Hr. Ole Celsus, Doctor og Professor Theologiae, samt Sognepræst til St. Jacobi og Johannis Kirke i Stokholm.

Hr. Johan Christian Schreber, Doctor Medicinæ og Professor i Erlangen, samt Medlem af det Keiserl. naturforskende Academie og det Leipzigske oeconomicke Selskab.

Hr. Jacob Christian Schäffer, Doctor Theologiæ, Superintendent i Regensburg, Kongel. Dansk Raad og Professor honorarius ved det Academicke Gymnasium i Altona, Medlem af det Keiserlige naturforskende samt Videnskabers Academie i Petersborg, af det Kongel. Videnskabers Selskab i Kiøbenhavn, London, Berlin, Upsal, Göttingen, Leipzig, Florens, Kovoredo, München, Mannheim, Duisborg, Celle, Bern, Lausitz, Dettingen, det Physiographiske i Lund, det Svenske Patriotiske Selskab, og det i Hessen-Homburg; Corresponderende Medlem af det Kongel. Videnskabers Academie i Paris.

Hr. Johan Sainowics, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.

Hr. Johan Bechman, Professor i Natur-Historien og Deconomien ved Universitetet i Göttingen, o. s. v.

Hr. Johan Daniel Succow, Kammerraad, og Professor paa Universitetet i Jena, samt Inspecteur for det Jenaiske Lydske Selskab.

Hr. Lars Montin, Doctor Medicinæ i Halmstad.

Hr. Bernhard de Jussieu, Medlem af det Kongel. Videnskabers Academie i Paris.

Hr. Johan Ernst Basilius Wideburg, Kammerraad, Professor Mathemat. i Jena, og Senior for det der varende Lydske Selskab.

Hr. Carl Peter Thunberg, Doctor Medicinæ og Historicus naturalis i Upsal.

Hr. Adolph Modeer, første Secreterer i det Kongel. Svenske patriotiske Selskab, Medlem af Videnskabers-Selskabet i Gøttingen og det physiographiske i Lund, samt det oeconomicke Selskab i Petersborg og Leipzig, det Baierske og Patriotiske i Hessen-Homburg, og Antiquitets-Selskabet i Cassel.

Hr. Baron Zorn von Plobsheim, beständig Inspecteur for det Danziger naturforskende Selskabs Samlinger, o. s. v.

Selskabets afdøde Medlemmer,
anferte ligeledes efter den Orden, i hvilken de ere udvalgte.

Judenlandske :

- Hr. Mag. Johan Ernst Gunnerus, Doctor og Professor Theologie, Biskop over Trondhiems Stift. Selskabets første Stifter, Vice-Præsæs og bestandige Director. Medlem af Videnskabernes Academie og Selskaber i Kiøbenhavn, Paris, Stokholm, Upsal, Augsburg; saa og det Tydske, de høiere og smukke Videnskabers, samt det Latinske, i Jena; Assessor i det Kongel. Preussiske i Frankfurt ved Oderen, o. s. v. Døde den 23de September 1773.
- Hr. Mag. Gerhard Schøning, virkelig Justitsraad og Geheime Archivarius, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab, saa og det til Historiens og Sprogets Forbedring, og det, som udgiver de Islandske Skribenter, samt af det historiske Institut i Göttingen. Døde den 18de Julii 1780.
- Hr. Robertus Stephanus Henrici, Doctor Medicinae, Statsraad, og Stads-Physicus i Trondhiem. Døde den 26de Julii 1781.
- Hr. Niels Krog Bredal, Borgemeester i Trondhiem, Selskabets første Secreterer, Medlem af de smukke Videnskabers Selskab, og Directeur for den Danske Skueplads i Kiøbenhavn.
- Hans Excellence Hr. Caspar Herman Storm, Geheimeraad, Ridder og Kammerherre.
- Hr. Christopher Schøller, Ridder, Conferenceraad, og Berghauptmand Nordenfelds.
- Hr. Stie Tønsberg Schøller, Kammerherre og Conferenceraad. Døde den 13de Mai 1769.
- Hr. Diderich Otto von Grambow, Ridder, Stiftamtmand over Aggershuus Stift, Vres-Medlem af det Tydske Selskab i Göttingen. Døde 1773.
- Hr. Hans Hagerup, Stiftamtmand over Christiansands Stift, og Amtmand over Nedenæs Amt. Døde 1781.
- Hr. Einer von Einesen, Oberstlieutenant og Commandant over Rungholms Fæstning ved Trondhiem. Døde 1783.

- Hr. Friderich Tannestad, Doctor og Professor Theologiae, Biskop over Niggershuus Stift. Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Isach Coldevin, Oberstlieutenant ved det første Trondhiemske nationale Infanterie-Regiment.
- Hr. Joachim Sagerup, Berghauptmand Nordenfieldds.
- Hr. Otto Holmboe, Doctor Theologiae, Stiftsprovst, og Sognepræst til Vor Frelser's Kirke i Christiania.
- Hr. Jacob Thode, Magister Philosophiae, Stiftsprovst, og Sognepræst til Domkirken i Trondhiem.
- Hr. Ole Ros, Provst over Dalernes Provstie og Sognepræst til Orkedalen.
- Hr. Peder Geroleb, Provst over Nummedals Provstie, og Sognepræst til Fosnæs.
- Hr. Ludvig Friderich Broch, Provst og Sognepræst til Nærøen.
- Hr. Peder Krog, Provst og Sognepræst til Vårdalen.
- Hr. Hans Bernhofs, Magister Philosophiae, Provst over Vester Indherred, og Sognepræst til Ytterøen.
- Hr. Peder Randulf, Foged over Jendersens Fogderie.
- Hr. Andreas Friedlieb, Raadmand og Grosserer i Trondhiem.
- Hr. Søren Bang, Provst over Saltens Provstie og Sognepræst til Bodøen.
- Hr. Christopher Bendix Seyde, Kiskmand og Over-Inspecteur ved Lughuset i Trondhiem.
- Hr. Aage Scharland, Sognepræst til Vor Frue Kirke i Trondhiem.
- Hr. Johan Wessel Brown, General-Auditeur.
- Hr. Eiler Kæmpe, Sognepræst til Ytterøen.
- Hr. Nicolai Nissen Storm, Doctor Medicinæ og Historicus Naturalis paa Kongsberg.
- Hr. C. J. Richelieu, Major af Infanteriet.
- Hr. Friderich Schindel, Etatsraad, og Bergraad ved Over-Bergamtet Søndensfieldds.
- Hr. Carl Deichman, Cancellieraad, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab, saa og det til Historiens og Sprogets Forbedring.

- Hr. Hans Paus, Sorenskriber over Ost- og Vest-Finmarken.
- Hr. Jens Møller, Probst over Jørløbsberg, og Sognepræst til Frue og Laurentii Meenigheder i Tønsberg.
- Hr. Broder Lyholm, Hof-Agent, og Grosserer i Trondhiem.
- Hr. Hans Bull, Magister Philosophiæ, og Sognepræst til Klæboe.
- Hr. Henrich Hielmstjerne, Ridder, Conferenceraad, Assessor i Højeste Ret, og Secreterer i det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Johan Christian Kall, Conferenceraad, Professor L. L. orientalium, samt Senior ved Kiøbenhavns Universitet.
- Hr. Christian Gorrebøw, Etatsraad, Professor Philosophiæ og Mathematicum superiorum ved Kiøbenhavns Universitet, samt Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab.
- Hr. Jacob Langebek, Etatsraad, geheime Archivarius, Medlem af det Kongel. Danske Videnskabers Selskab, og Stifter for det til den Nordiske Historie og Sprogets Forbedring.
- Hr. Peder Holm, Theologiæ Doctor og Professor primarius ved Kiøbenhavns Universitet.
- Hr. Christopher Bluhme, Magister Philosophiæ, Kongelig Tydsk Hof-Prædikant.
- Hr. Christen See, Justitsraad, Professor Philosophiæ og Mathematicum ved Kiøbenhavns Universitet, og Lector Matheseos ved Søe-Statens.
- Hr. Johan Henrich Schlegel, Justitsraad, Professor i Historien, og Kongel. Historiographus ved Kiøbenhavns Universitet.
- Hr. Hans von Aphelen, Justitsraad, Professor og Lærer i det Franske og Tydsk Sprog ved Kiøbenhavns Universitet.
- Hr. Simon Wolf, Philosophiæ Magister, Vice-Pastor for Strindens Meenigheder.
- Hr. Otte Beyer, Grosserer i Trondhiem.
- Hr. Christian Michael Kottbøll, Doctor Theologiæ, og Biskop over Viborg Stift.
- Hr. Hans Møller, Doctor Medicinæ, og Physicus i Egeen.
- Hr. Niels Collin, Etatsraad.

- Hr. Marcus Schnabel, residierende Capellan til Hier.
- Hr. Cort Caspar Ulrich Kamshart, Cancellieraad, og Sorenfriser over Dore-Tellentarken.
- Hr. Hans Bull, Oberste og Chef for det første Vesterlehnste nationale Infanterie-Regiment.
- Hr. David Nicolai Schönsfeld, Sognepræst til Vor Frue Lydske Kirke i Bergen.
- Hr. Erik Johan Jessen, Etatsraad og General-Kirkeinspecteur.
- Hr. Andreas Holt, Etatsraad, og Deputeret i Bergverks-Directorium.

Af udenlandske Medlemmer ere døde:

- Hr. Carl von Linnæ, Ridder af Nordstjernen, Archiater, Professor Medicinæ og Botanicæ i Upsal, Medlem af Videnskabernes Academi og Selskaber i Paris, London, Petersborg, Berlin, Stokholm, Upsal, Montpellier, Toulouse, Florens, Edenborg, Bern, samt det Keiserlige naturforskende, o. a. fl.
- Hr. Daniel Tilos, Ridder af Nordstjernen, Kammerherre, Friherre og Landskøvding i Stokholm, Medlem af det Kongel. Svenske Videnskabers Academie, saa og i adskillige flere.
- Hr. Albert von Haller, Præsident.
- Hr. Jean Ellis, Medlem af det Kongel. Videnskabers Selskab i London
- Hr. Philip Miller, Gartner ved Chelsea botaniske Have i London.
- Hr. Johan Ihre, Ridder af Nordstjernen, Cancellieraad, Professor i Statskonsten i Upsal, og Medlem af det Stokholmske samt Upsalske Videnskabers Selskab.
- Hr. Joachim Georg Caries, Kongel. Preussisk Geheimeraad og Directeur for Universitetet i Frankfurt ved Oderen, samt Medlem af adskillige lærde Selskaber.

Indhold.

- I. Critiske Tanker om Kraken, Sæormen og nogle flere Vidunder i Havet. Af J. E. Gunnerus. Side 1
- II. Om Fjre- og Gran-Skoven i Norge. Af Melchior Falch. — 45
- III. Forsøg til en Afhandling om de gangbareste Misbruge ved den Norske Skovhuusholdning. Af Niels Collin. — 69
- IV. Den beste Maade, at giøre det Engelske Malt; tilligemed en Tegning over et dertil brugeligt Malthuus. Af Hammer — 89
- V. Anmærkninger til Sønderens Beskrivelse. Af Hans Strøm. — 103
- VI. Anmærkninger til Oplysning om den ved Norges Sækyster gangse Spedalskhed. Af Hans Strøm. — 171
- VII. Om Silde- eller Rød-Mat. Af Hans Strøm. — 185
- VIII. Forsøg i det, som angaaer det Norske Folks Sundhed. Af Doctor H. Møller. — 193
- IX. Kort Beretning om Horn-Erh og en Deel figureret Selv, funden i een af Gruberne ved Kongsberg. Af J. Hiort. — 263
- X. Efterretning om det af Grønlanderne saa kaldte Angiak. Af H. E. Glahn. — 269
- XI. Forsøg til en Afhandling om Grønlandernes Skikke ved Hvalsfiskeriet. Af H. E. Glahn. — 273
- XII. Prove paa, hvorvidt det gamle Norske Sprog endnu er til ndi det Hardangeriske Bønde-Maal. Af M. Schnabel. — 297
- XIII. Observationer af Barometro, Thermometro, Windene og Veiret, for Aaret 1770, i Trondhiem. Af J. D. Berlin. — 323
- e
- XIV.

- XIV. Observationer af Barometro, Thermometro, Vindene og Veiret, for Aaret 1771, i Trondhiem; tilligemed en Tabel for 10 Aar, over Barometrets og Thermometrets høieste og laveste Stand. Af J. D. Berlin. Side 339
- XV. Fortsættelse af Meteorologiske Jagttagelser paa Søndmør for de Aaringer 1767 og 1768. Af Hans Strøm. — 355
- XVI. Forslag til en Rindnings-Maskine. Af D. E. Fester. — 373
- XVII. Forsøg til en Lærstø-Maskine. Af J. D. Berlin. — 389
- XVIII. Nogle Norske Stæders geographiske Beliggenhed, bestemt i Aaledning af afg. Danske Astronomis og Professors Hr. G. Holms Observationer. Af P. War-
gentin. — 411
- XIX. Beregning over hvad Træ-Materialier Søndmør aartlig behøver. Af Melchior Falch. — 431
- XX. Om den Grenlandiske Hund. Af H. E. Glahn. — 485
- XXI. Om Grenlændernes Maade at tælle paa. Af H. E. Glahn. — 497
- XXII. Forslag til en almindeligere og kortere Maade, at forfatte og prøve Fornustslutninger. Af Fr. Chr. Holberg Arenh. — 507
- XXIII. Kort Beskrivelse over Romsdalens Fogderie. — 549
- XXIV. Tale, holden ubi det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Forsamling den 18de Augusti 1780, af Christian Friderik Hagerup, Selskabets Vice-Præsæs. — 565
- XXV. Svar paa Tiltrædelses-Talen af den nye Vice-Præsæs, Høierverdige og Høilærde Hr. Doctor og Stiftsprovst Hagerup, holdet i det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Forsamling, den 30 Augusti 1780, ved Selskabets Secreterer, Mag. Lorenz Wittrup. — 587

lagte Ønsker; den Allerhøieste høre dem! Paa Selskabets og egne Begne ønsker jeg Dem, høilærde Hr. Vice-Præsæs, at være velkommen! Jeg lykønsker Dem, og Selskabet ved Dem og Deres Bestyrelse! Vor naadigste Præsæs har anseet Dem Hans og vor Tillid værdig, og vi ere visse paa, at De fortjener den. Sid Selskabet, Videnskaberne og Fædrelandet vinde meget ved Deres Bestræbelser, hvortil enhver af os villigen vil bidrage alt Mueligt. Forsynet selv give dertil Hæd og Lykke!

Trykfeil:

Side 176, Lin. 21: Kelnæs — læs: Kelnæs.

Side 349 fattes Dagenes Tal: 29, 30, 31, til de tre nederste Linier.

Side 584, Lin. 9 og 20: Jusstitut — læs: Institut.

